

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

203334

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
INDICATORS DEVELOPMENT OF STUDENTS' DESIRABLE
CHARACTERISTICS

นางปาริธา อร่ามเรือง

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

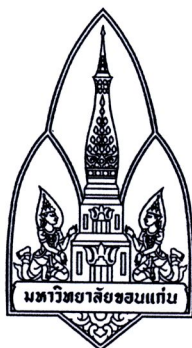
พ.ศ. 2553

๖๐๐๒๕ ๗๐๖๔

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

203334

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน
INDICATORS DEVELOPMENT OF STUDENTS' DESIRABLE
CHARACTERISTICS

นางปาริสา อร่ามเรือง

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๕๓

การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

นางปาริสา อร่ามเรือง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

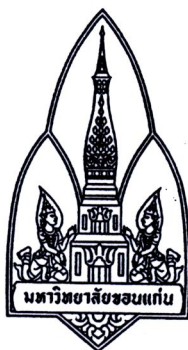
พ.ศ. 2553

**INDICATORS DEVELOPMENT OF STUDENTS' DESIRABLE
CHARACTERISTICS**

MRS. PARISA ARAMRUANG

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOTOR OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL KHON KEAN UNIVERSITY**

2010

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
หลักสูตร
ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์: การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นางปาริสา อร่ามเรือง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณัม ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีชัย บุญเดิม กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์ กรรมการ
อาจารย์ ดร.ประยุทธ์ ชูสอน กรรมการ
อาจารย์ ดร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.ประยุทธ์ ชูสอน)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ กางเพ็ง)

..... (รองศาสตราจารย์ ดร.ลำปาง แม่นมาคย์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปาริสา อร่ามเรือง. 2553. การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. ประยุทธ์ ชูสอน,
อาจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ กางเพ็ง

บทคัดย่อ

203334

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2552 จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 มีค่าความเที่ยงตรงอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 3.78 ถึง 4.57 และส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 0.85 การพัฒนาตัวบ่งชี้ ได้ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน จำนวน 103 ตัวบ่งชี้ ที่เป็นไปตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ด้านการเป็นคนดี จำนวน 48 ตัวบ่งชี้ ด้านการเป็นคนเก่ง จำนวน 27 ตัวบ่งชี้ และด้านการมีความสุข จำนวน 28 ตัวบ่งชี้

2) ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-Square = 30.24 df=23 ค่า $p = 0.20$ ค่า GFI = 0.97 ค่า AGFI = 0.97 ค่า RMSEA = 0.02

Parisa Sriboon. 2010. **Indicators Development Of Students' Desirable**

Characteristics. Doctor of Education Thesis in Educational Administration,
Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Dr. Prayuth Chusorn,
Dr. Samrit Kangpheng

ABSTRACT

203334

The purposes of this research were to develop indicators for students' desirable characteristics and the goodness of fit of structural relationship model consistency of confirmatory factor analysis with the empirical data. The multi – stage random sampling method was applied. The research sample consisted of 400 basic education school teachers. Data collection tool was a five-level rating scale questionnaire with a validity ranging from 0.60 to 1.00 and a reliability of 0.981. Collected data were analyzed by computer programs .

The research findings were:

1) The appropriateness of the indicators for students' desirable characteristics ranged from 3.78 to 4.57 and most of the samples had consistent opinions with the standard deviation from 0.60 to 0.85. One hundred and three indicators of students' desirable characteristics were obtained, of which 48 indicators related to morality, 27 to achievement, and 28 to happiness.

2) The goodness of fit of structural relationship model showed its consistency with the empirical data (Chi-square= 30.24, df = 23, P = 0.20, GFI = 0.97, AGFI = 0.97 and RMSEA = 0.02). Statistical analysis results confirmed the research hypotheses.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยได้รับความเมตตา คุณเล เอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ และติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอจาก ดร.ประยุทธ์ ชูสอน อาจารย์ที่ปรึกษาและ ดร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอน คณาจารย์ประจำโครงการปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้กรุณา สละเวลาอันมีค่าของท่าน ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยจนได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ

ขอขอบคุณคุณครูในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ที่สละเวลาในการให้ ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ และเพื่อนร่วมรุ่นปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษารุ่น 4 ที่ได้เป็น กำลังใจให้แก่งานและกันเสมอมา

ขอขอบคุณคุณนางสาวสมถวิล สุหรัย นายประสิทธิ์ อร่ามเรืองและค.ญ.บุญวรีย์ อร่ามเรือง ที่เป็นทั้งแรงบันดาลใจ กำลังใจ กำลังทรัพย์ และช่วยในการตรวจพิสูจน์อักษร วิทยานิพนธ์ฉบับนี้

คุณค่าและประโยชน์ของการวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา และบูรพาจารย์ที่ให้การศึกษาอบรมสั่งสอน ให้สติปัญญาและคุณธรรมอันเป็นเครื่องชี้ นำความสำเร็จในชีวิตของผู้วิจัย

ปาริสา อร่ามเรือง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. คำถามการวิจัย	4
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
4. สมมุติฐานของการวิจัย	4
5. ขอบเขตของการวิจัย	4
6. นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ทางการศึกษา	8
2. หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน	30
3. กรอบแนวคิดในการวิจัย	107
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	123
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	124
2. การพัฒนาเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	126
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	127
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	127
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	131
1. ตอนที่ 1 ผลการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน	144

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. ตอนที่ 2 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนกับข้อมูล เชิงประจักษ์	145
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	197
1. สรุปผล	198
2. อภิปรายผล	199
3. ข้อเสนอแนะ	205
บรรณานุกรม	209
ภาคผนวก	217
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	219
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	223
ภาคผนวก ค คุณภาพของเครื่องมือ	235
ประวัติผู้เขียน	245

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	34
การเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานและมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง (สมศ.)	
ตารางที่ 2	56
แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลักด้านการเป็นคนดี	
ตารางที่ 3	71
แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลัก ด้านการเป็นคนเก่ง	
ตารางที่ 4	79
แสดงการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบหลัก ด้านการมีความสุข	
ตารางที่ 5	98
แสดงตัวบ่งชี้ด้านการเป็นคนดี	
ตารางที่ 6	102
แสดงตัวบ่งชี้ด้านการเป็นคนเก่ง	
ตารางที่ 7	105
แสดงตัวบ่งชี้ด้านการมีความสุข	
ตารางที่ 8	125
แสดงกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามพื้นที่ภูมิศาสตร์และจังหวัด	
ตารางที่ 9	126
ผลการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดตัวแปรในงานวิจัย	
ตารางที่ 10	129
สรุปเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้อง	
ตารางที่ 11	131
สัญลักษณ์ที่ใช้แทนองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้	
ตารางที่ 12	146
ค่าสถิติพื้นฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	
ตารางที่ 13	165
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อย โมเดลการเป็นคนดี	
ตารางที่ 14	169
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อย โมเดลการเป็นคนเก่ง	
ตารางที่ 15	171
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบย่อย โมเดลการมีความสุข	
ตารางที่ 16	173
ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนีไกเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิน (Kaiser-Mayer- Olkin Measures of Sampling Adequacy MSA)) ของโมเดลย่อย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 17	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการเป็นคนดี	174
ตารางที่ 18	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันขององค์ประกอบย่อย 8 ตัว ในองค์ประกอบการเป็นคนดี	176
ตารางที่ 19	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการเป็นคนเก่ง	179
ตารางที่ 20	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันขององค์ประกอบย่อย 4 ตัว ในองค์ประกอบการเป็นคนเก่ง	181
ตารางที่ 21	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการมีความสุข	184
ตารางที่ 22	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันขององค์ประกอบย่อย 3 ตัว ในองค์ประกอบการมีความสุข	185
ตารางที่ 23	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียน	192
ตารางที่ 24	ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี ไกเซอร์ – ไมเยอร์ – ออลคิน (Kaiser – Mayer – Olkin Measure of sampling adequacy MSA) ของโมเดล ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	193
ตารางที่ 25	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้รวม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	194
ตารางที่ 26	แสดงค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อ การวิจัย เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ของผู้เชี่ยวชาญ	237

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 โมเดลการวัดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	48
ภาพที่ 2 โมเดลการวัดการเป็นคนดี	64
ภาพที่ 3 โมเดลการวัดการเป็นคนเก่ง	75
ภาพที่ 4 โมเดลการวัดการมีความสุข	80
ภาพที่ 5 โมเดลโครงสร้างองค์ประกอบตัวบ่งชี้รวมคุณลักษณะที่พึงประสงค์	109
ภาพที่ 6 โมเดลการวัดความมีวินัยและรับผิดชอบ	110
ภาพที่ 7 โมเดลการวัดความซื่อสัตย์	111
ภาพที่ 8 โมเดลการวัดความเอื้อเฟื้อและเสียสละ	111
ภาพที่ 9 โมเดลการวัดความกตัญญูกตเวที	112
ภาพที่ 10 โมเดลการวัดการประหยัด	112
ภาพที่ 11 โมเดลการวัดความภูมิใจในความเป็นไทยและรักษาสมบัติชาติ	113
ภาพที่ 12 โมเดลการวัดความขยัน อดทน	114
ภาพที่ 13 โมเดลการวัดการมีมนุษยสัมพันธ์	114
ภาพที่ 14 โมเดลการวัดความรู้ด้านวิชาการ	115
ภาพที่ 15 โมเดลการวัดทักษะการคิด	116
ภาพที่ 16 โมเดลการวัดทักษะการแสวงหาความรู้	117
ภาพที่ 17 โมเดลการวัดทักษะการทำงาน	118
ภาพที่ 18 โมเดลการวัดสุขภาพกาย	119
ภาพที่ 19 โมเดลการวัดสุขภาพจิต	120
ภาพที่ 20 โมเดลชื่นชมในศิลปะ ดนตรีและกีฬา	121
ภาพที่ 21 โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สามของ ตัวบ่งชี้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน	159
ภาพที่ 22 โมเดลตัวบ่งชี้ด้านการเป็นคนดี	161
ภาพที่ 23 โมเดลตัวบ่งชี้ด้านการเป็นคนเก่ง	162
ภาพที่ 24 โมเดลตัวบ่งชี้ด้านการมีความสุข	163

สารบัญภาพ (ต่อ)

		หน้า
ภาพที่ 25	โมเดลการเป็นคนดี	177
ภาพที่ 26	โมเดลการเป็นคนเก่ง	182
ภาพที่ 27	โมเดลการมีความสุข	186
ภาพที่ 28	โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้รวมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของนักเรียน	190
ภาพที่ 29	ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้รวมคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ของนักเรียนที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน อันดับที่สอง	195